

Prilog I

Kako bi se novine i časopisi adekvatno pohranili, sačuvali i učinili dostupnima korisnicima knjižnice, ovu vrstu građe potrebno je na primjeren način smjestiti na police te što bolje zaštititi od oštećenja. Zato je uvezivanje novina i časopisa dio redovne djelatnosti u zbirka periodike Gradske knjižnice i Knjižnice Božidara Adžije. Osim redovnog uvezivanja tekućih novina i časopisa, potrebno je održavati fond stare građe te po potrebi vršiti popravke i restauraciju.

Uvez tekuće građe

Svesci novina i časopisa uvezuju se šivanjem u tvrdi uvez u poluplatno sa zaobljenim hrptom, presvlakom u boji i zlatotiskom na hrptu. Ljepenka je debljine 2 mm za časopise i 2,5 mm za novine. Ovisno o građi, debljina uvezanog sveska može biti od 1 cm do najviše 6 cm. Potrebno je paziti da uvezi nisu predebeli jer širina uveza mora biti prilagođena čestom korištenju i svezak se mora moći otvoriti i čitati bez pritiskanja.

Na hrptu se tiskaju naslov i godina, uzdužno ili vodoravno, ovisno od formata i vrste publikacije. Količina slova ovisi o dužini pojedinog naslova. Na svakom svesku zlatotisak je jednak. Na prednjoj strani se ništa ne tiska. Uvezuju se časopisi i novine u svim rasponima formata u kojima izlaze, najčešće između 15 i 56 cm.

Nije unaprijed definirano koliko brojeva novina ili časopisa sadrži jedan uvezani svezak, jer to ovisi učestalosti izlaženja, širini margina, broju stranica, sadržaju i sl. Uobičajeno se časopisi uvezuju u polugodišnjim i godišnjim svescima, tjednici tromjesečno, a dnevne novine u polumjesečnim i mjesečnim svescima. Hrbat ne smije biti deblji od 6 cm pa i to određuje količinu brojeva u jednom svesku.

Izrada mapa za časopise

U mape se ulažu naslovi časopisa (ponekad i novina) koji nisu kompletni. Dimenzije hrpta jednake su kao za uvez, ovisno o formatu građe – između 15 i 56 cm. Materijal za izradu mapa je karton (kao i korice za uvez), s platnenom presvlakom, iznutra obložene papirom, s klapnama i čičkom te zlatotiskom na hrptu.

Uvez, popravak i djelomična restauracija stare građe

Stara građa mora se redovno održavati i zaštititi a uvezani svesci po potrebi popraviti i/ili djelomično restaurirati. Radi se o sljedećim postupcima: obrezivanje iskrzanih rubova, ravnjanje, popravak poderanih stranica, 'punjenje' rupa i oštećenja na papiru, razdvajanje već

postojećih oštećenih uveza građe koja je tiskana na osjetljivom, nekvalitetnom papiru, interpoliranje novih brojeva u nepotpuni svezak itd. Pod manje popravke spadaju rašiveni svezak, poderani hrbat ili ispadanje stranica.

Restauracija jako oštećene građe sa ili bez laminacije japanskim papirom

Postupci restauracije jako oštećene građe odnose se na arhivsku građu iz 19. ili početka 20. stoljeća – čišćenje, saniranje vlage, dezinfekcija listova zahvaćenih plijesni, popravak oštećenog papira japanskim papirom i metilcelulozom te laminacija (ili slična novija tehnologija). Na restauraciju se šalju svesci ili listovi koji se ne mogu okretati bez trganja ili pucanja, odnosno koji se ne mogu dati korisnicima za rad. Procjenu stupnja oštećenja potrebno je napraviti za svaki pojedinačni oštećeni svezak, a sva građa je dostupna na uvid.

Sve postupke restauracije obavezno mora izvoditi osoba s odgovarajućim stručnim zvanjem ili dopuštenjem za obavljanje poslova zaštite i očuvanja kulturnih dobara Ministarstva kulture.

Uvez i popravak knjiga

Osim novina i časopisa, na uvez i/ili popravak ponekad šalje se manji broj knjiga s drugih odjela knjižnice.

Dodatne informacije

Očekivana isporuka uvezanih svezaka je 10 dana za novine i 15 dana za časopise. Prosječna količina je 15 do 20 naslova po pošiljci. Građu za uvez pripremaju djelatnici u knjižnici, uz precizne informacije o naslovima za uvez/popravak, broju sveščića u jednom svesku, željenoj boji hrpta i drugim napomenama po potrebi. Ponuditelj je obavezan preuzeti građu na odjelu gdje je pripremljena za uvez, kao i dostaviti uvezanu građu na odjel gdje je preuzeta. Ponuditelj je prilikom preuzimanja, transporta i korištenja obavezan s građom oprezno rukovati kako se ne bi oštetila.